

RM. 137

Międzynarodowa Federacja
dla Spraw Mieszkaniowych i Planowania

Międzynarodowa Federacja założona została w Londynie w r. 1913. Pierwotnie nosiła nazwę "Stowarzyszenie dla Spraw Budowy Miast Ogródów i Planowania". W początkach jej istnienia głównymi przywódcami byli Anglicy Ebenezer Howard i Patrik Geddes oraz Niemcy bracia Kampffmayer. Przywódcy ci odegrali wielką rolę w rozwoju Federacji, byli bowiem twórcami nowych idei, których rozwój i propaganda zajęły naczelne miejsce w pracach Federacji. Howard, jak wiadomo, był twórcą idei Miasta Ogrodu, miasta łączącego w sobie dodatnie cechy miasta i wsi, ograniczonego w swej wielkości, budowanego na prawie zabudowy na obszarach, stanowiących własność gminy. Geddes wniósł w prace Federacji szeroko rozbudowaną koncepcję regionu i związanego z nim planowania regionalnego. Bracia Kampffmayer byli założycielami Niemieckiego Towarzystwa Reformy Mieszkaniowej, wnosząc w ten sposób zainteresowanie zagadnieniami mieszkaniowymi, jako drugi po planowaniu miast temat prac Federacji. Wojna 1914-1918 przerwała działalność nowopowstałego stowarzyszenia. Dopiero po wojnie stowarzyszenie zostało reaktywowane, przy czym przyjęło nazwę Federacji. Wkrótce po tym Federacja uległa rozdzieleniu, które trwało aż do r. 1936. Przyczyną były różnice zainteresowań członków Federacji, podczas gdy przedstawiciele narodów anglosaskich skupiali w zasadzie swoje zainteresowania w urbanistyce, w szczególności w budowie miast-ogrodów, o tyle przedstawiciele Niemiec zajmowali się głównie sprawą mieszkaniową, w szczególności sprawą budowy mieszkań dla klas najuboższych. Obie Federacje rozwijały bardzo żywą działalność. Dopiero śmierć Hansa Kampffmayera oraz przyjęcie do władzy hitlerowców osłabiły działalność odłamu Federacji zajmującego się

10026
1969

28

2888/51

zagadnieniami mieszkaniowymi. W r.1936 podjęte zostały kroki, mające na celu ponowne zjednoczenie obu Federacji. Zostało ono ostatecznie dokonane na kongresie w Paryżu w r.1937. Wybuch wojny w 1939 r. zastał Federację bezpośrednio po nadzwyczaj udanym Kongresie w Sztokholmie. Federacja w tym momencie była organizacją silnie się rozwijającą, o dużym dorobku. Miała za sobą 17 kongresów międzynarodowych, szereg publikacji i raportów na takie tematy, jak "Koszty budowy mieszkań", "Finansowanie mieszkań dla klas pracujących", "Mieszkania na wsi", "Użytkowanie terenu", "Planowanie regionalne i krajowe", "Zagadnienia komunikacyjne w planowaniu", "Mieszkania w krajach podzwrotnikowych", "Miasta ogrody", "Ochrona krajobrazu oraz budynków zabytkowych" i inne. Wydawane były dwa periodyki - jeden o charakterze informacyjnym, zawierający kronikę, przegląd książek i bibliografie oraz wiadomości organizacyjne, drugi obejmował większe artykuły i sprawozdania, nadawane przez członków Federacji z różnych krajów. Wszystkie publikacje drukowane były w trzech językach - angielskim, francuskim i niemieckim. Wśród prac Federacji znajdował się słownik wyrazów technicznych, związanych z planowaniem i sprawą mieszkaniową, obejmujący pięć języków - angielski, francuski, niemiecki, włoski i hiszpański. Biblioteka Federacji liczyła ponad 4.000 tomów, dotyczących zagadnień urbanistycznych i mieszkaniowych wszystkich krajów. Siedziba Federacji znajdowała się w Brukseli. Federacja rządzona była przez Radę, obejmującą przedstawicieli wszystkich organizacji należących do Federacji, oraz 24-eh do 30-tu członków, reprezentujących indywidualnych członków Federacji. Zebrania Rady posiadały charakter walnych zebrań Federacji. Na czele Federacji stał Komitet Wykonawczy, wybierany przez Radę, który prowadził sprawy Federacji. Obok przewodniczącego Komitetu znaj-

doowało się biuro, złożone z 4-ech członków dla prowadzenia spraw Federacji w okresach między zebrańmi Komitetu Wykonawczego. Obok tego istniał Sekretariat Generalny oraz szereg komitetów specjalnych.

Nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności na Kongresie w 1939 r. przewodniczącym wybrano Niemca dra Strölinga, prezydenta miasta Stuttgartu. Dr. Ströling od chwili wybuchu wojny, zwłaszcza zaś od momentu zajęcia Brukseli, siedziby Sekretariatu, przez Niemców nadszywał swego stanowiska przewodniczącego, usiłując prowadzić prace Federacji w sposób stronnicy, pod kątem widzenia politycznych i wojennych interesów Niemiec. Z tego względu przedstawiciele narodów sprzymierzonych utworzyli w Anglii w r.1941 Komitet Wolnych Narodów, który później został przekształcony na Komitet Sprzymierzonych dla Spraw Mieszkaniowych i Planowania. Z chwilą uwolnienia narodów okupowanych oraz zakończenia wojny Komitet ten został przekształcony na Tymczasowy Komitet Federacji, który nawiązał kontakt z dawnymi członkami Federacji, zwołując w jesieni 1946 r. Kongres /osiemnasty z rządu/ do Hastings. Celem Kongresu miało być wznowienie prac Federacji, przede wszystkim zaś wybór nowych legalnych władz. W tym zakresie Kongres nie dał pełnego rezultatu. Jak się okazało, nie można było ze względów formalnych zakończyć prac nad konieczną rewizją statutu oraz zebrać dostatecznej ilości przedstawicieli reprezentujących ogół członków Federacji. W tej sytuacji postanowiono w Hastings wybrać Tymczasowy Komitet Wykonawczy, złożony z niewielkiej ilości osób, któryby przygotował zmianę statutu i zwołał posiedzenie Rady, na której ma być uchwalony program prac, nowy statut oraz wybrany pełny Komitet Wykonawczy. Postanowiono, że zebranie to ma się odbyć w Paryżu w czerwcu 1947 r.

Na przewodniczącego Tymczasowego Komitetu wybrano długoletniego prezesa Federacji G. Peplera. W skład Komitetu wszedł między innymi minister inż. J. Żakowski.

Na posiedzeniach Rady w czasie Kongresu przedyskutowany został szczególnie problem udziału Niemców w pracach Federacji, przy czym postanowiono do czasu ostatecznej uchwały Rady /zmiana statutu/ nie przyjmować Niemców na członków Federacji, ani nie wybierać ich do władz Federacji.

Kongres w Hastings obejmował w swoich obradach dyskusje na trzy tematy. Były nimi "Przebudowa ośrodków wielkomiejskich", "Ekonomika sprawy mieszkaniowej" oraz "Technika budowy mieszkań". Dyskusje miały charakter zgodny z zasadami i tradycjami przyjętymi na dotychczasowych kongresach. Poszczególni członkowie Federacji, bądź stowarzyszenia, bądź osoby indywidualne przedstawiły raporty na wybrane tematy obrad, obrazujące stan zagadnień i poglądów na powyższy temat w danym kraju. Wybrany przez Komitet Wykonawczy sprawozdawca generalny opracował przedstawione raporty, wygłaszając na plenarnym posiedzeniu Kongresu przemówienie, przedstawiające ważniejsze i ciekawsze zagadnienia w nich poruszone, naświetlając je z własnego punktu widzenia. Same raporty były dostarczone wszystkim uczestnikom Kongresu jako publikacje kongresowe, natomiast nie były odczytywane na samym Kongresie. Dyskusja na plenarnym zebraniu toczyła się nad sprawozdaniem generalnego sprawozdawcy, przy czym poruszano sprawy dodatkowe, nowe. Delegacja polska na Kongresie w Hastings przedstawiła 5 raportów, opracowanych i wydrukowanych w języku angielskim w Polsce. Ponadto Polska wzięła udział w wystawie prac z dziedziny budowy mieszkań i planowania, zorganizowanej w czasie Kongresu.

W Kongresie wzięło udział 1.279 delegatów, reprezentujących 23 państwa. Najliczniejszymi delegacjami były angielska, francuska, holenderska, amerykańska, belgijska, szwajcarska, szwedzka, duńska, polska i norweska.

